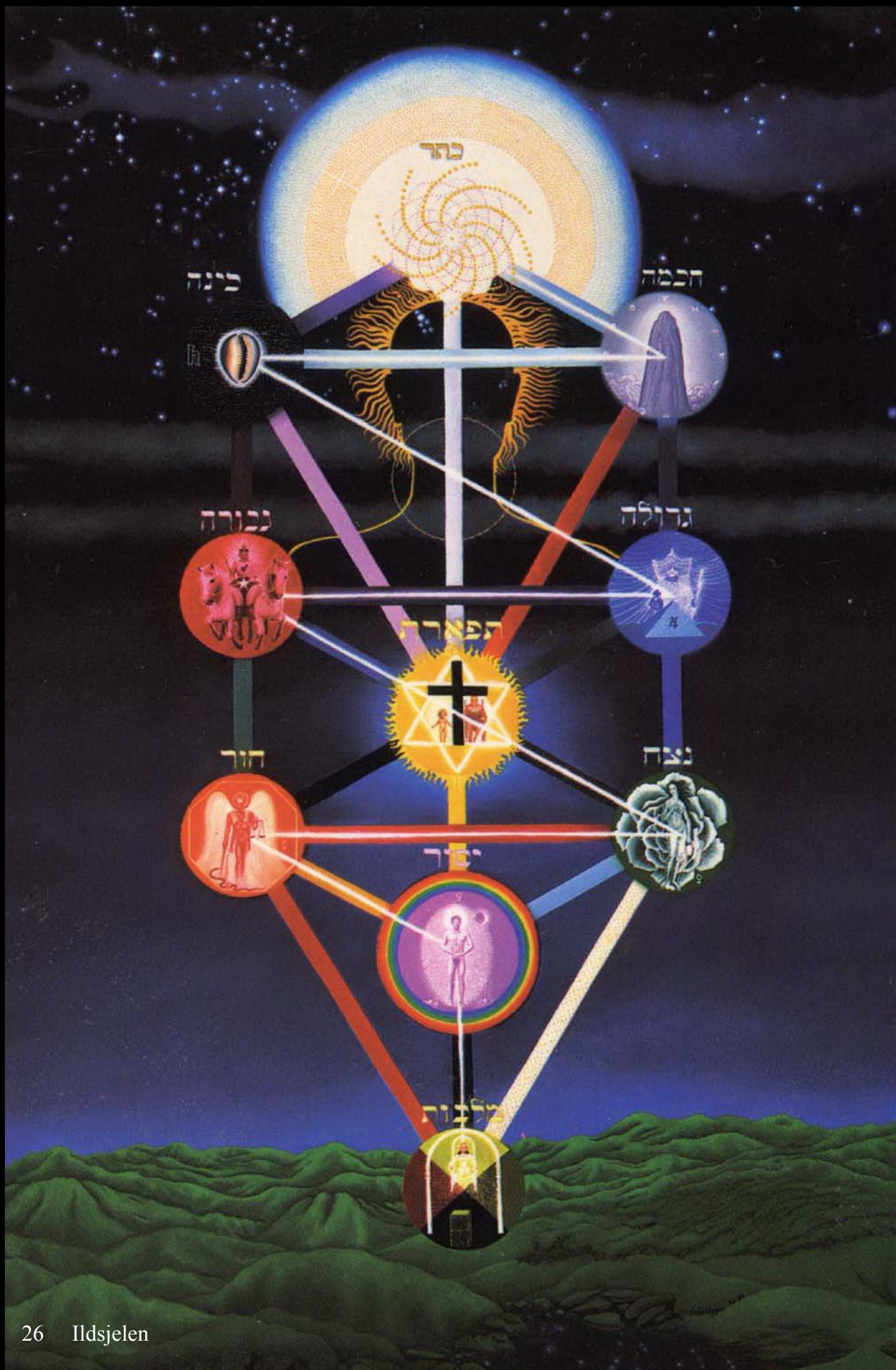

LIVETS TRE

en innføring i Kabbalah

Av Lars Sunnanå
lars.sunnana@senswave.com

Livets Tre er det sentrale symbolet i Kabbalah. Det er blant annet et kart over Skaperverket der både den fysiske og de oversanselige verdener er fremstilt.

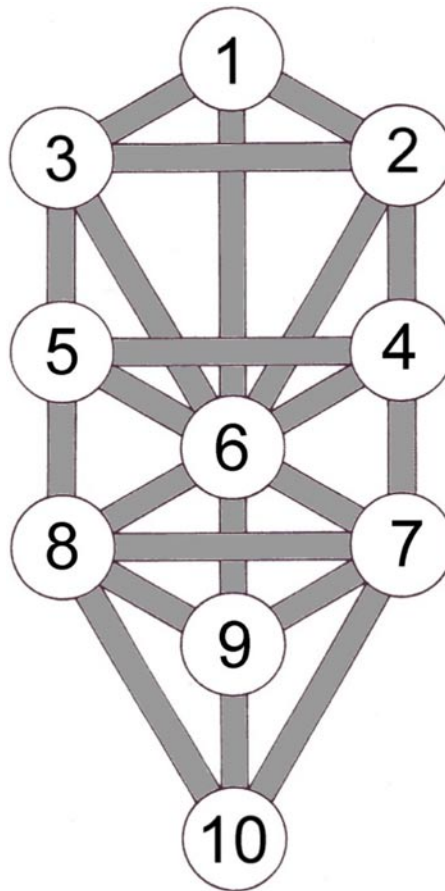
Kabbalah

Før vi går nærmere inn på Livets Tre, vil det være en fordel å vite litt om hva Kabbalah er. Ordet Kabbalah er hebraisk og betyr "overlevert, tradisjonell kunnskap". Ifølge kabbalistene finnes det en esoterisk, eller indre visdomslære som ligger til grunn for den ytre og mer overflatiske læren i den offentlige versjonen av jødedom og kristendom. Denne hemmelige kunnskapen ble opprinnelig formidlet muntlig fra lærer til elev, men etter hvert ble det også publisert bøker om Kabbalah. Det mest kjente bokverket innen Kabbalah er "Zohar", som ble utgitt av Moses de Leon i Spania på 1200-tallet. Her kan man lese følgende:

"Hvis et menneske ser på Torah som utelukkende en bok med historier og vanlige opplevelser, så stakkars ham! En slik Torah som bare tar for seg hendelser i dagliglivet, den kunne da også vi ha skrevet, ja til og med en bedre versjon... Nei, hvert eneste ord i Torah inneholder åndelige sannheter og opphøyde hemmeligheter". Torah er et hebraisk ord som betyr Loven og brukes som navn på de fem Mosebøkene. Men det er ikke bare de fem bøkene i Torah som inneholder en hemmelig kunnskap. Samtlige tekster i både Det gamle og Det nye testamente har et symbolsk og esoterisk innhold, i tillegg til det som kan leses direkte ut fra teksten. Det gjelder bare om å være utstyrt med de rette kabbalistiske nøkler som tolker symbolene og åpner opp for den skjulte visdommen.

Kabbalah inneholder mange elementer som ellers er kjent fra østlige tradisjoner. For eksempel er reinkarnasjon (hebraisk: gilgul) en del av Kabbalahs lære. Kabbalister hevder også at i tillegg til den fysiske kroppen, har mennesket flere indre legemer med energisentre, eller chakraer. Kabbalah er monoteistisk i den

forstand at det finnes én Gud som er den ene kilde og opphav til alt som eksisterer. Men ifølge kabbalister finnes det i tillegg skaperguder, erkeengler, engler og mange andre slags åndsvesener, som alle er skapt av den ene Gud. I Kabbalah

Livets Tre med de 10 sfærer og 22 stier

finner vi også læren om mahatmaer eller mestere (hebraisk: maggidim, entallsform: maggid). Det vil si at når et menneske har utviklet seg til fullkommenhet, kan det bli en maggid og begynne å virke ut fra den åndelige verden for å bistå utviklingen her på jorden.

"Mens Kunnskapens Tre symboliserer at mennesket gis erfaringer og innsikt i den fysiske verden, er Livets Tre et kart og et redskap som skal gi oss innpass i de åndelige verdener."

Livets Tre i Paradis

Vi møter Livets Tre i Bibelen allerede i Skapelsesberetningen, hvor det i Genesis 2.9 fortelles om trærne som vokser i Guds Paradis: "og midt i hagen Livets Tre, samt Treet til kunnskap om godt og ond". Ifølge Kabbalah er disse to trærne egentlig symboler for det samme, de

er begge et bilde på den skapte verden. Kabbalistene sier videre at historien om Syndefallet ikke må forstås bokstavelig, som at menneskene i Edens Hage syndet mot Gud og derfor må sone en straff. Her behøver vi ikke komme inn på den kabbalistiske tolkingen av historien, det holder med vanlig, sunn fornuft: For å kunne synde kreves det at man handler ut fra sin egen vilje og med et minstemål av innsikt i hvilke konsekvenser denne onde handlingen vil kunne få. Så hvordan er det da mulig å synde dersom man ennå ikke har noen som helst kunnskap om forskjellen mellom godt og ond? For dette er jo en kunnskap menneskeheten tilegner seg etter å ha spist av fruktene på Kunnskapens tre.

Nei, menneskets tilegnelse av kunnskap og skjelneevne gjennom det såkalte "Fallet" er en nødvendig prosess som er villet og planlagt av det guddommelige. Syndefallet er en symbolsk beskrivelse av at menneskene, som opprinnelig var rene lysvesener på nivå med englene, blir sendt ned for å inkarnere i den fysiske verden. Dette fallet er en kosmisk nødvendighet. Gjennom erfaringene som oppnås her på jordkloden utvikler mennesket seg mot fullkommenhet. Fra menneskestadiet skal vi trinnvis heve oss opp til de store skapergudenes nivå.

Dette er den esoteriske meningen med kapittel 10.34 i Johannesevangeliet, hvor Jesus sier til sine tilhørere: "Jeg har sagt: dere er guder". I Genesis 3.22 blir det gitt en uttalelse som beskriver menneskehetens situasjon etter Fallet. Gudene som står bak skapelsen av vårt solsystem, uttaler da det følgende: "Se, mennesket har blitt som en av oss og kjenner godt og ond. Bare det nå ikke rekker ut sin hånd og forsyner seg også av Livets Tre og spiser, og lever til evig tid!" Legg merke til at det i utsagnet står *en av oss*, altså flertall. Det er ikke den ene og høyeste Gud som taler her, men en av skapergudene. Ifølge Kabbalah skal heller ikke dette utsagnet forstås bokstavelig, som at det nedlegges et forbud mot å spise av fruktene på Livets Tre. Menneskets oppgave er nettopp å gjøre dette, for derigjennom å oppnå det evige liv.

Hjemreisen

Gjennom utallige inkarnasjoner i den fysiske verden spiser mennesket av Kunnskapens Tre. Det utvikler seg langsomt til en moden sjel. Ondskap, egoisme, uvitenhet og andre umodne tendenser må vike, mens positive egenskaper som visdom, kjærlighet, styrke og ydmyk-

Det kabbalistiske Livets Tre illustrasjonen har med noen av symbolene og fargene som forbindes med de enkelte sfærene og stiene på Treet.

het blir stadig mer fremtredende. På et visst stadium i utviklingen er det enkelte menneske klar for å starte hjemreisen tilbake til det guddommelige rike. Mens Kunnskapens Tre relaterer til livet i den fysiske verden, er det Livets Tre som viser vei tilbake til den åndelige verden. Vi skal klatre opp Treet, vandre på alle stiene og besøke alle sfærene. Som det står i Apokalypsen 2.7: "Den som seirer, ham vil jeg gi å spise av Livets Tre, som er i Guds Paradis!"

Etter å ha fullført alle sine inkarnasjoner vil mennesket ha utviklet seg til en fullkommengjort sjel. Dette kalles i Apokalypsen for å seire over den materielle verden: "Den som seirer, ham vil jeg gjøre til en støtte i min Guds tempel, og han skal aldri mer gå ut derfra" (Apok. 3.12). Når man har seiret, behøver man ikke gå ut fra det guddommelige rike flere ganger for å inkarnere i den materielle verden. Man har oppnådd det evige liv og er en støtte i arbeidet med å føre Skaperverket videre. Mennesket har blitt en maggid, som fra "den andre siden" kan gi sitt bidrag til verdensutviklingen.

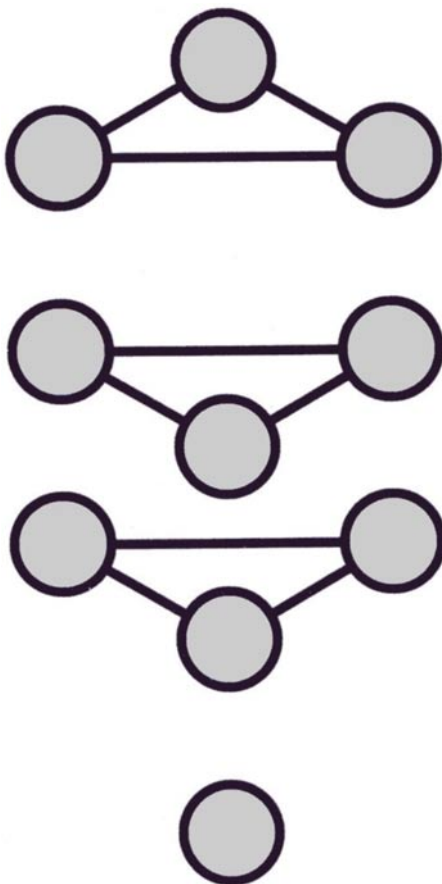
Kabbalahs fire verdener

Livets Tre er et symbolsk kart over Skaperverket. Vi ser at det består av 10 sfærer og 22 stier eller kanaler som går mellom sfærene (Se illustrasjon). Livets Tre er tegnet som et diagram for oversiktens skyld, men Treets sfærer må ikke oppfattes som å være stablet oppå hverandre. Alle sfærene opptar samme plass i rommet. Den nederste sfæren representerer den fysiske verden, og denne kan forestilles å være det ytre skallet, mens de andre verdenene ligger skjult "innenfor". Tenk på et menneske, som ifølge Kabbalah rommer alle disse nivåene: vi består av en guddomsgnist (monade), ånd, sjel og fysisk legeme, og disse nivåene opptar samme plass i rommet. I avsnittene nedenfor vil det bli gitt et lite omriss av et stort og omfattende emne:

Atzilut

Den øverste verden består av de tre første sfærene på Livets Tre og kalles Atzilut, Den utstrømmende verden. Atzilut blir også kalt Den guddommelige verden. Den Ene og Evige Gud er skjult "bakenfor" eller "over" Atzilut. Denne Absolutte og Ene Gud er uerkjennelig for mennesket, det vil si umulig å erkjenne eller forstå. Gud oppretter først et enkelt "punkt" som er et "bilde" eller gjenspeiling av Gud selv, og dette punktet blir kilden til alt som eksisterer. Dette er Keter, den første sfæren på Livets Tre. Fra

denne åndelige kilden, som tilsvarer Big Bang på det fysiske plan, begynner hele Skaperverket å strømme ut. Det dannes først to motstående sfærer (nr. to og tre) som er det opprinnelige motsetningspar. Dette er taoistenes Yang og Yin, lys og

De fire verdener

mørke, positivt og negativt, maskulint og feminint. Ut fra disse tre første prinsippene veves mønsteret for hele den skapte verden. Det er vevstolens to bommer, samt skyttelen som beveger seg mellom dem.

"Syndefallet er en symbolsk beskrivelse av at menneskene, som opprinnelig var rene lysvesener på nivå med englene, blir sendt ned for å inkarnere i den fysiske verden. Dette fallet er en kosmisk nødvendighet. Gjennom erfaringene som oppnås her på jordkloden utvikler mennesket seg mot fullkommenhet."

Atzilut er det høyeste nivå som er tilgjengelig for menneskesinnet. Kun i de dypeste meditasjoner er det mulig for

enkelte høyt utviklede mystikere å heve sin bevissthet opp til dette nivået. De som har skuet denne verden kan fortelle at alt som noen sinne har vært og alt som i fremtiden skal være, er til stede i Atzilut, i et evig Nå. Her kan vi sitere Plotin som forteller om sin visjon av denne høyeste verden: "Tenk deg livskraften i et stort tre slik den strømmer gjennom det hele, men likevel sitter i treet i rot uten å strømme bort. Den gir treet hele dets mangfoldige livsform, men blir selv uforandret fordi den ikke har flerhet i seg, bare opprinnelse til flerhet."¹ Atzilut sies å være "formløs" og består av lys og kraft som "strømmer", men egentlig er det umulig å beskrive inntrykkene fra denne verden.

Briah

Neste verden er Briah, Den skapende verden, som består av fjerde, femte og sjette sfære på Livets Tre. Briah kalles også Den åndelige verden. Atzilut, det øverste triangel med de tre første sfærene, har blitt projisert ned og etablerer en kopi eller gjenspeiling av seg selv, men på et lavere plan. Fra Briah blir alt som skjer på nivåene nedenfor ledet med uendelig visdom. Her finnes de arketyperiske formene av alt som kommer til uttrykk i den fysiske verden. I tradisjonell kristendom kalles Briah for Himmelen. Mystikere i middelalderen brukte uttrykket Mundus intelligibilis – Den intelligible verden, og innen Teosofi blir den kalt Mentalplanet (det høyere og lavere Mentalplan). Disse uttrykkene henspiller på at Briah inneholder skapende, arketyperiske tanker som utformes av guddommelige vesener. Når en person gjennom åndelig utvikling oppretter en bevisst kontakt med sitt høyere Selv, får han eller hun innpass i denne verden og regnes da som en Innviet. En slik person har nådd Opplysningen, det vil si oppnådd hva buddhistene kaller Buddha-bevissthet og hva de kristne kaller Kristus-bevissthet.

De første møtene med Briah kan være så overveldende at man blendes, og mystikere uten skolering vil da gjerne tro at de har kommet "til veis ende". De opplever at intet kan sies eller utlegges om opplevelsene på dette nivået. Men etter en stund vil Briahs verden åpne seg, og mystikeren blir i stand til å motta inntrykk og lærdom fra Den åndelige verden.

¹ Fra "Tredje Enneade", kap. 8.10. Plotin levde på 200-tallet e.Kr. og er en av den vestlige verdens mest kjente filosofer og mystikere.

Yetzirah

Neste verden kalles Yetzirah, Den formende verden. Slik Atzilut gjenspeiles i Briah, slik blir Briah projisert ned og gjenspeiles i Yetzirah. Denne verden består av sfærene syv, åtte og ni. Den kalles også Sjeleverdenen eller Astralplanet, mens mystikere i tidligere tider brukte uttrykket Mundus imaginabilis, som betyr Den imaginative verden. Menneskesjelen oppholder seg i Yetzirah i en periode etter døden. Det er her sjelen renses før den hever seg til Briah, det himmelske rike. I tillegg til avdøde mennesker, er Yetzirah også "befolket" av engler og andre slags åndsvesener. Navnet "Mundus imaginabilis" kommer av at man i Yetzirah opplever visjoner, bilder og lysfenomener. Disse inntrykkene kan gi sannferdig informasjon, men også være villedende. Særlig vesener som holder til på Yetzirahs lavere nivåer har ord på seg for å være upålitelige, og noen også direkte ondskapsfulle. Når en person begynner å motta inntrykk fra Yetzirah, må dette betraktes som en læreperiode hvor man skal oppøve skjelneevnen og vise at man kan bruke sin sunne fornuft i vurderingen av de oversanselige inntrykkene.

Asiah

Den fjerde verden, Asiah, består av bare én enkelt sfære som kalles Malkhut, men denne mottar til gjengjeld impulser og innflytelser fra alle de andre sfærene på Treet. Asiah representerer form- og kraftaspektet av den fysiske verden. Det vil si at i tillegg til de materielle formene vi registrerer ved hjelp av våre fem sanser, består Asiah også av den såkalte eterverdenen. Dette er en verden av energi som strukturerer og beliver den fysiske verden. Alternative helbredelsesmetoder, som for eksempel akupunktur, retter seg inn mot energier i eterverdenen.

Livets Tre i praktisk bruk

Livets Tre er altså et symbol på Skaperverket. Mens Kunnskapens Tre symboliserer at mennesket gis erfaringer og innsikt i den fysiske verden, er Livets Tre et kart og et redskap som skal gi oss innpass i de åndelige verdener. Det er et verktøy mennesket kan benytte seg av i sin psykologiske og åndelige utvikling. For det første virker Livets Tre som en støtte under studiet av læren. Kabbalah legger stor vekt på filosofisk og intellektuell trening. Sunn fornuft og rasjonell forståelse skal ligge i bunn. Dette er viktig for å unngå psykologisk ubalanse og forvirring i kontakt med oversanselige fenomener.

Hver sfære og sti på Treet er forbundet med forskjellige farger, symboler og åndelige opplevelser. Når den kabbalistiske studenten begynner å motta inntrykk fra de oversanselige verdener, kan beskrivelsene av Livets Tre tjene som landemerker i ukjent terreng. Ved å lese kartbeskrivelsen, vil mystikeren vite hvor hen i terrenget han befinner seg. Her passer det med et sitat fra Dion Fortunes "Kabbalah – Vestens mystikk", som gir en beskrivelse av stien mellom sfære ni og ti: "Hvis

"Kabbalah legger stor vekt på filosofisk og intellektuell trening. Sunn fornuft og rasjonell forståelse skal ligge i bunn. Dette er viktig for å unngå psykologisk ubalanse og forvirring i kontakt med oversanselige fenomener."

man arbeider langs Saturns trettiandre sti, der alle fargene er i mørke nyanser av indigo, mørkeblått og svart, forstår man at noe er galt hvis det dukker opp en skikkelse kledd i skarlagensrødt. Enten er denne skikkelsen illusorisk, eller så har man kommet bort fra stien".

Symbolene tilknyttet Treet tjener også som utgangspunkt for visualiseringsøvelser. For eksempel er hvert av de 22 trumfkortene i Tarot tilknyttet en av de 22 stiene på Livets Tre. Disse benyttes som utgangspunkt for meditasjoner der man forsøker å opprette en psykisk kontakt med den enkelte sti.

Livets Tre brukes også i forskjellige former for energiøvelser, som kan sammenlignes med yogaøvelser i hinduismen. Det er tale om øvelser som påvirker utøverens "eterlegeme" eller bioelektriske legeme, og som øker tempoet i den psykologiske og åndelige

utviklingen. Gjennom disse øvelsene forberedes man til å kunne opprette direkte kontakt med de oversanselige eller åndelige verdener. Disse øvelsene kan imidlertid ha negative sideeffekter dersom de ikke utføres på korrekt måte, og man skal være forsiktig med å eksperimentere på egen hånd uten kyndig veiledning.

Videre er Treet med alle dets symboler en basis for utformingen av kabbalistiske ritualer. Et ritual er kort forklart en form for meditasjon, der man bruker ytre ting som hjelpemidler for å holde et indre fokus. Det kan være bevegelser, påkallinger, kraftord (mantraer), symboler, lys og røkelse.

Som en konklusjon kan vi si at Kabbalah er et komplett system for personlig og åndelig utvikling, der teori og praksis utfyller hverandre på en helhetlig måte.

Artikkelforfatteren Lars Sunnanå står bak en norsk utgivelse av Dion Fortunes klassiker fra 1935, "Kabbalah – Vestens mystikk". Se www.visdomsskolen.no for mer informasjon.

DION FORTUNE

KABBALAH
Vestens mystikk

Dion Fortunes klassiker i norsk utgave

Boken kan kjøpes i bokhandler over hele landet eller på

www.visdomsskolen.no